

Memo
Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W
PFH: Mariëtte de Visser
Datum: 11 juli 2023
Onderwerp: Raadsmemo Onderzoek Meedoenpas en voornemen tot doorontwikkeling.
Zaaknummer: Z.HHL.077385

Geachte leden van de raad,

Wij vinden het zeer belangrijk om de mobiliteit van onze inwoners te vergroten zodat ze mee kunnen doen in de samenleving.

Samenvatting

De inwoners gebruiken de Meedoen Pas intensief. Het gebruik van zowel bus als trein is fors toegenomen en we verwachten dat dit in 2023 verder zal stijgen.

Doel van deze regeling is ervoor te zorgen dat het juiste middel tegen mobiliteitsarmoede wordt ingezet, dat hiermee de bereikbaarheid van voorzieningen wordt vergroot en dat inwoners gelijke participatiekansen krijgen. De pas blijkt ook een goed middel te zijn om het gebruik van het OV te stimuleren.

Inleiding

Meedoen Pas tegen mobiliteitsarmoede

Qua oppervlakte is de gemeente het Hogeland de op één na grootste gemeente van Nederland. De financiële lasten van het openbaar vervoer zorgen ervoor dat inwoners die van een laag inkomen leven¹, moeilijker mee kunnen doen in de samenleving. Tegelijkertijd zorgt de terugloop van diverse voorzieningen en de afstanden tussen de voorzieningen ervoor dat de inwoners afhankelijker van het OV worden. De gebrekkige bereikbaarheid van bestemmingen en gebrekkige verplaatsingsmogelijkheden in combinatie met beperkte persoonlijke mogelijkheden of vaardigheden vergroten de kansen op mobiliteitsarmoede.

Om mobiliteitsarmoede te beperken, proberen tegen te gaan en voldoende kansen om mee te mogen doen, te creëren heeft het college in 2020 de Meedoen Pas ingevoerd. In mei 2021 is de Meedoen Pas als regeling in het Minimabeleid opgenomen.

Met deze memo willen we de Raad informeren over de resultaten van de evaluatie rondom de Meedoen Pas (peiljaar 2022). We willen de resultaten van deze evaluatie gebruiken om de mogelijkheden tot doorontwikkeling van de Meedoen Pas te onderzoeken.

¹ Tot en met 120% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm

Wat is de Meedoen Pas?

De Meedoen Pas is een unieke regeling van de gemeente Het Hogeland. De Pas is een persoonsgebonden en kant en klaar OV product waarmee inwoners direct en in de daluren door Het Hogeland en de provincie Groningen onbeperkt kunnen reizen.

De gemeente betaalt de reiskosten uitgaande van een potentiële doelgroep. Inwoners met een laag inkomen kunnen daardoor gratis reizen. De inwoner betaalt alleen een (eenmalige) bijdrage van 7,50 euro voor de Meedoen Pas zelf.

De Pas is eenvoudig in gebruik. Inwoners die behoefte hebben om de eerste (proef) ritten onder begeleiding te maken, kunnen bij de OV-ambassadeurs terecht. De ambassadeurs kunnen ook helpen met het doen van een aanvraag voor de Meedoen Pas.

Doelgroep minima

Volgens het CBS hebben ongeveer 3300 volwassenen en 800 kinderen in 2023 in het Hogeland een laag inkomen (peildatum december 2022).

De evaluatie

We vinden het belangrijk om jaarlijks te meten of de Meedoen Pas een effectief instrument is en of onze inwoners tevreden zijn over de Meedoen Pas. Om dit inzichtelijk te maken voeren we jaarlijks kwalitatief en kwantitatief onderzoek uit. Het onderzoek bestaat uit twee componenten, een analyse Meedoen Pas Minima (op basis van de recente datagegevens van Arriva en Qbuzz) en een enquête onder de pasgebruikers.

Analyse Meedoen Pas Minima

In 2022 waren er 1693 actieve Pasgebruikers. Bijna alle Pasgebruikers gebruiken zowel de bus als de trein. Het aantal actieve pasgebruikers steeg in een jaar met 32%. Een belangrijke oorzaak voor deze stijging is het verdwijnen van de Corona maatregelen waardoor meer mensen weer durven te reizen. We verwachten dat het gebruik in 2023 nog verder zal toenemen.

Gebruik Meedoen Pas in trein en bus

Uit de analyse (bijlage 1) blijkt het volgende:

De cijfers over 2022 op een rij:		
Trein	Bus	Totaal
<ul style="list-style-type: none">Alle pasgebruikers hebben gezamenlijk 140.962 ritten met de Arriva trein gemaakt.Dit zijn gemiddeld 83 ritten per pasgebruiker.Een gemiddelde pasgebruiker reisde 1524 kilometer per trein in 2022.	<ul style="list-style-type: none">Alle pasgebruikers hebben gezamenlijk 141.017 ritten met de Qbuzz gemaakt.Dit zijn gemiddeld 87 ritten per pasgebruiker.Een gemiddelde pasgebruiker reisde gemiddeld 906 kilometer per bus in 2022.	<p>Totaal aantal ritten: 281.979</p> <p>Gemiddeld 170 ritten per jaar per reiziger</p> <p>Gemiddeld 2.430 kilometer per jaar per reiziger</p>
Groei ten opzichte van 2021:		
Trein	Bus	
<ul style="list-style-type: none">De reizigers maken 45% meer ritten.Er zijn 48% meer kilometers afgelegd.	<ul style="list-style-type: none">De reizigers maken 52% meer ritten.Er zijn 56% meer kilometers afgelegd.	

Reiswaarde (value for money)

De reiswaarde voor de gereden ritten is met € 519.411,- bijna een derde hoger dan de bijdrage die de gemeente heeft betaald over 2022.

Trajecten

De inwoners maken actief gebruik van het reizen met het OV in Het Hogeland en de provincie. De Pas wordt met name gebruikt op trajecten van en naar Groningen. Met de trein is het traject Groningen – Eemshaven favoriet. En met de bus is het lijn 65 Groningen Zoutkamp. De inwoners reizen zowel met de trein als met de bus om hun einddoel te kunnen bereiken.

Klanttevredenheidsonderzoek

In maart 2023 is een enquête (bijlage 2) uitgevoerd onder de gebruikers van de Meedoen Pas². Nagenoeg alle (95,8%) respondenten zijn tevreden over de Meedoen Pas.

Deelname

We hebben 900 gebruikers van de Meedoen Pas per email³ gevraagd om de enquête in te vullen. In totaal waren er 286 respondenten.

Top 5 reisdoelen

1. Bezoek familie / vrienden (71%)
2. Boodschappen / winkelen (67,8%)
3. Recreatie: sport / uitstapjes (58,4%)
4. Woon werk vervoer (31,1%)
5. School of studie (23,4%)

Pasgebruikers zijn in grote mate afhankelijk van de Meedoen Pas als het gaat om vervoersmogelijkheden. 59,1% van de gebruikers beschikt over een fiets; 17,8% kan af en toe met iemand meerijden en 15% heeft een eigen auto.

Afname mobiliteitsarmoede

De Meedoen Pas is een voorziening die door ongeveer 40% van de totale doelgroep minima wordt gebruikt. Het bezit van de pas stimuleert gebruik van het OV en vergroot de bewegingsvrijheid:

- Ruim 20% van de respondenten van het onderzoek maakten voordat zij een Meedoen Pas kregen geen gebruik van het OV.
- 90% van de respondenten reist meer dan voorheen.
- 98,3% van respondenten ervaart meer vrijheid door de Meedoen Pas.

² Alleen de gebruikers die hun email adres aan de gemeente hebben gegeven zijn dit jaar benaderd

³ Een emailadres kan meer dan 1 persoon vertegenwoordigen.

Meedoen Pas door ontwikkelen

Middels de Meedoen Pas kan de mobiliteitsarmoede structureel aangepakt. Doordat we vervoerskosten wegnemen, creëren we mogelijkheden voor minima om hun sociaal-maatschappelijke doelen te kunnen bereiken.

We willen de komende periode (2023 – 2024) de volgende stappen zetten in de doorontwikkeling van de Meedoen Pas:

- Vergroten bekendheid Meedoen Pas
- Implementatie Meedoen Pas in leerlingenvervoer (proeftuin)
- Informeren doelgroep WMO-vervoer over mogelijkheden Meedoen Pas

Tot slot

We zullen de uitkomsten van deze doorontwikkeling eind 2024 met u delen. We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van B&W,

H.J. Bolding
burgemeester

P.P.M. van Vilsteren
secretaris

Bijlagen:

- Bijlage 1 Meedoen Pas Minima - Analyse 2022
- Bijlage 2 Meedoen Pas Evaluatie gemeente Hogeland maart 2023